

Filippenzen 3: 17-21

Wie de Handelingen van de apostelen leest en ook de brieven van Paulus zal ontdekken dat de grootste hobbel waarover meningsverschillen ontstonden in de eerste gemeenten te maken hadden met de plaats van de wetten van het Joodse volk. Dat is ook goed te begrijpen. Als gelovige Jood was het dienen en liefhebben van God verbonden aan allerlei voorschriften zoals het houden van de sabbat, het nauwkeurig onderhouden van de zogenaamde spijswetten, waarin vastgelegd is wat rein en onrein voedsel is, en niet te vergeten de besnijdenis van de pasgeboren jongetjes als teken van Gods verbond met Israël. Maar ja, nadat Paulus met het Evangelie buiten de landsgrenzen van Israël kwam, en er niet-Joden tot geloof kwamen, kwam de discussie op gang. Wat mag van deze niet-Joden gevraagd worden? Moeten zij nu ook de sabbat houden. Gelden de spijswetten ook voor hen? Is de besnijdenis ook nodig?

Nu was het zo dat ten tijde van het Oude Testament ook wel mensen uit andere volken de God van Israël gingen dienen. En dan was het inderdaad gebruikelijk dat ze in alle opzichten gingen voldoen aan Joodse wetten en gebruiken. Vaak ondergingen deze Jodengenoten of Proselieten ook nog de zogenaamde proselietendoop waarbij ze in de Jordaan werden ondergedompeld, om vervolgens aan de overzijde weer uit het water te komen. Daarmee werd uitgedrukt dat ze nu als gelovige van buiten, door de Jordaan het Joodse land zijn binnengekomen. Omdat dit een bekend gebruik was in Israël, was het dopen van Johannes de Doper in de Jordaan ook niet volledig nieuw. Men kende allang een ritueel dat daar op leek. Soms waren er niet-Joodse mensen die niet zo ver gingen, maar wel de God van Israël gingen dienen. Zij werden vereerders van God genoemd. Zij hielden zich niet aan de wetten van Israël maar stonden wel sympathiek tegenover de Joodse godsdienst. Een voorbeeld is Cornelius, de Romeinse hoofdman. Hij wordt in Hand. 10:2 een vereerder van God genoemd. Vermoedelijk was ook de Ethiopische kamerling een vereerder van God.

Ook de christelijke gemeenten die ontstonden waren in eerste instantie vooral Joods. Maar er kwamen discussies op gang toen niet-Joden zich bij de gemeente voegden. Er werd een vergadering gehouden in Jeruzalem, het zogenaamde apostelconvent, waarbij deze materie op tafel kwam. (Hand. 15) Uiteindelijk werd er van de niet-Joden niet gevraagd om zich aan de Joodse wetten te houden. Dat is vanaf toen de lijn die

Paulus en de andere apostelen hanteerden. Maar er waren steeds weer Joodse mensen die daar geen genoeg mee namen. Deze Judaïsten trokken fel van leer tegen Paulus en zijn onderwijs.

Maar ook Paulus kon stevig van zich afbijten in het debat met deze Judaïsten. Ook in het tekstgedeelte van vandaag is hij scherp. Hij noemt deze Judaïsten vijanden van het kruis. Waarom doet hij dat? Omdat het Evangelie in het geding is. Het Evangelie van alleen door Christus, alleen door geloof, alleen door genade (Efeziërs 2). De Judaïsten willen iets toevoegen aan het kruis als voorwaarde voor behoud. En dan wordt Paulus radicaal. Het is Christus en Christus alleen! Alles wat je daar aan toevoegt voor je redding, doet afbreuk aan het kruis. Daarom is Paulus zo fel. We moeten wel even goed opletten. Joodse christenen mogen zich als Joden best aan Joodse gebruiken houden, maar ze mogen niet opgelegd worden aan niet-Joodse christenen als voorwaarde van behoud. Wie een extra voorwaarde toevoegt is vijand van het kruis. En wie een vijand van het kruis is, is onderweg naar het verderf. Dat is stevige taal. Wij hebben God vaak zo lievig gemaakt dat we ons niet meer kunnen voorstellen dat iemand verloren zou kunnen gaan. En zeker, God is absoluut liefde. Maar als ergens die liefde zichtbaar wordt, dan is dat wel aan het kruis. Maar wie de liefde die Christus toonde door Zijn kruisdood afwijst, of er een voorwaarde aan toevoegt, is een vijand van het kruis, zegt Paulus. Buiten het kruis van Christus is er geen redding.

Wie het niet van het kruis alleen verwacht dient een andere god. Paulus zegt dat hun buik hun god is en dat zij een eer stellen in hun schande.

Wat bedoelt Paulus?

In feite neemt Paulus de Judaïsten op de korrel. Als het lijkt dat de Judaïsten de spijswetten, waarin vastgelegd is wat rein en onrein voedsel is, onmisbaar vinden, dan doen ze in feite niets anders dan hun buik aanbidden. Want de buik is de plaats waar het zowel het reine als onreine voedsel in terecht komt. Zodoende is hun buik hun god.

Het tweede dat Paulus zegt is dat hun eer is in hun schande. Dat woordje 'schande' kan ook vertaald worden met 'schaamte of schaamdeel'. En dan begrijpen we waarschijnlijk beter wat bedoeld wordt. De Judaïsten stellen hun eer in hun schaamdeel. Daaraan werd immers de besnijdenis voltrokken. En die besnijdenis was als het ware voor hen een paradepaardje waaraan de ware gelovige te herkennen is. Jullie zijn exhibitionisten die pronken met hun besneden

geslachtsorgaan in plaats van dat jullie hoog opgeven van het kruis van Christus. Het zal je maar gezegd worden dat je als vrome, nauwgezette, godsdienstige mens een buikaanbidder en exhibitionist bent. Zou je deze kwalificaties niet veel meer moeten toepassen om mensen die meedoen aan zwelgpartijen en orgies.

En natuurlijk zou een dergelijke omschrijving ook op deze mensen van toepassing zijn. Maar nu waarschuwt Paulus voor de schijnvroomheid van de Judaïsten. Laat je niet in de luren leggen door hun vroomheid. Hun vroomheid stelt niet meer voor dan de platsvloersheid van mensen die van de buik hun god maken en die hun eer in hun schaamdeel stellen. Op de keper beschouwd is de vroomheid van de Judaïsten niet meer dan zinnen op aardse dingen.

Maar onze horizon is wijder, zegt Paulus. Ons regeringscentrum bevindt zich in de hemelen. Dat was voor de Filippenzen helemaal niet moeilijk te begrijpen. Zij waren Romeinse kolonisten. En je weet hoe dat gaat met kolonisten. Ze namen niet de gebruiken en de wetten over van het land waar ze zich vestigden, maar ze brachten de wetten en gebruiken van hun moederland mee en hielden zich daaraan. Dat geldt ook voor de Filippenzen. Zij woonden weliswaar in Griekenland, maar hun leven werd beheerst door Romeinse wetten, gebruiken en tradities. Hun regeringscentrum ligt in Rome.

Op dezelfde manier leven wij, christenen, op deze aarde, maar ons regeringscentrum bevindt zich in de hemelen. Daar zetelt onze Koning, Jezus Christus. Van Hem ontvangen we onze aanwijzingen voor het leven hier. Zo zijn wij kolonisten van het rijk in de hemelen. Een christen maakt niet zelf uit hoe hij leeft. Hij is geen eigen wetgever. Een christen is een kolonist van de hemel. Er is wel degelijk gezag boven hem. Een instantie die uitmaakt wat goed en wat slecht is. En daarmee trekken we ons niet terug van de wereld, maar we verwachten iemand uit de hemel die naar ons toekomt om ons hier, op aarde, te verlossen. Vanuit ons regeringscentrum in de hemel verwachten we onze Verlosser Jezus Christus terug.

Maar daar gaan we een volgende keer uitvoeriger bij stilstaan.

AMEN